

Täysistunto

Keskiviikko 5.3.2025 klo 14.00—19.17

2. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2025 lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys HE 8/2025 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Meille esittelee asian ministeri Purra, ja sen jälkeen koko aika, 45 minuuttia, käytetään debattikeskusteluun, paitsi että ministerillä on siellä vielä sitten loppupuheenvuoro.

Keskustelu

14.00 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kansainvälispoliittinen tilanne on jännitteinen. Pelkästään viimeisen viikon aikana on tapahtunut varsin dramaattisia asioita. Poliittinen ympäristö muuttuu juuri nyt kovaa vauhtia Atlantin molemmin puolin, ja myös Eurooppa on liikkeellä. Geopoliittinen tilanne on osin eskaloitunut nopeasti, ja eurooppalaisten valtioiden on jälleen kerran keskityttävä valtion ydintehtävään eli turvallisuuteen. Seisomme voimakkaasti Ukrainan takana. Näissä oloissa hallitus antaa eduskunnalle ehdotuksen ensimmäiseksi lisätalousarvioksi.

Arvoisa puhemies! Julkisessa keskustelussa puhutaan yhä enemmän puolustusinvestoinneista ja puolustusmenojen kasvattamisesta. Keskustelua käydään muun muassa huomenna ylimääräisessä Eurooppa-neuvostossa. Geopolitiikka tarjoaa uhkakuvia mutta myös mahdollisuuksia. Isossa kuvassa on niin, että aselevon sekä reilun ja kestävä rauhan Ukrainassa täytyy olla yhteisenä tavoitteenamme. Toisaalta maamme turvallisuus on samoin varmistettava kaikissa oloissa, julkisen talouden niukkuuden puristuksessaakin. Vasta rauhan jälkeen voimme alkaa puhua vakavissamme jälleenrakennuksesta ja esimerkiksi mahdollisesta Ukrainan EU-jäsenyydestä. Nyt tässä päivässä ja tässä hetkessä meidän on turvattava vapautta ja kansainvälistä järjestystä. Helsingin rooli oli 50 vuotta sitten keskeinen maailmanpolitiikassa, ja nyt elämme jälleen historiallisia aikoja. Meidän on pidettävä päämme kylmänä, ja meidän on oltava realisteja, jotka tekevät päätöksiä analyyttisesti. Pääministeri tulee antamaan turvallisuustilanteesta ilmoituksen tälle salille ensi viikolla, jolloin keskustelemme temasta lisää.

Haastavat ajat vaativat isoja päätöksiä julkisen talouden ollessa jo valmiiksi vaikeassa tilanteessa. Meidän on toisaalta satsattava Ukrainan tukemisen ohella oman puolustuksemme vahvistamiseen. Hyvä puoli tässä kaikessa on, että suomalaisen puolustusteollisuuden

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2025 vp

kasvunäkymät ovat vahvat. Viimeksi kuulumme esimerkiksi TNT-räjähdetehdasinvestoinnista Poriin, kranaattituotantoa on ajettu ylös, ja niin edelleen. Tämä on aikamme kuva hyvässä ja pahassa. Puolustusteollisuudella menee varmasti hyvin tulevina vuosina. Suomalaista osaamista pitää viedä maailmalle, ja välttämättömyydestä kannattaa tehdä hyve. Puolustusteollisuuden investoinnit ovat merkittäviä aluetaloudellisesti, ja puolustusteollisuuspolitiikka on kokenut uudelleensyntymisen.

Arvoisa puhemies! Vuoden 2025 lisätalousarvioesityksessä määrärahararve kasvaa 113 miljoonaa euroa ja varsinaisten tulojen lisäys on 324 miljoonaa. Nämä yhdessä vähentävät valtion nettolainanoton tarvetta 211 miljoonaa. Nettolainanotoksi arvioidaan noin 12,3 miljardia euroa vuonna 2025.

Hallitusohjelmassa on sitouduttu Ukrainan tukemiseen. Viimeisen viikon tapahtumat tarkoittavat sitä, että Euroopan ja Suomen on pakko kasvattaa rooliaan edelleen ja ottaa vastuuta maanosastaan. Lisätalousarvion keskeisin ehdotus on Ukrainalle annettavan puolustusmateriaalituen lisääminen. Ukrainalle myönnettyjen tukipakettien 26 ja 27 puolustusmateriaalin korvaamiseksi ehdotetaan Puolustusvoimien Ukraina 2023 -tilausvaltuuden kasvattamista 222,2 miljoonaa euroa. Lisäksi puolustusmateriaalihankintoihin liittyvää Ukraina 2024 -tilausvaltuutta ehdotetaan korotettavan yhteensä 623,8 miljoonaa euroa. Jälkimmäisen valtuuden käytöstä aiheutuvista menoista 97 miljoonaa katetaan Euroopan rauhanrahastosta saatavalla tulolla. Muilta osin valtuuksista aiheutuu lisämenoja aikaisintaan vuonna 2028. Tämä kaikki tarkoittaa käytännössä sitä, että Ukraina saa lisää aseellista tukea Suomelta ja samalla kotimaisen puolustusteollisuuden tilauskirjat kasvavat.

Ehdotus mahdollistaa Ukrainan tukemisen jatkamisen ilman että joudumme lyhyellä aikavälillä kasvattamaan puolustusmateriaalihankintoihin budjetoitua määrärahaa. Valtuutta hankintoihin voidaan lisätä ilman määrärahan korottamista, koska rahoitustarpeen kattamisessa voidaan hyödyntää materiaalihankintoihin liittyvää niin sanottua siirtyvää erää. Ilmiön taustalla on ollut määrärahojen käytön jääminen budjetoitua pienemmäksi, kun kovan kysynnän oloissa tuotteiden toimitusajat ovat pidentyneet aiemmin ennakoitua enemmän. Ehdotus mahdollistaa valtion sitoutumisen yhteensä 660 miljoonan euron suuruisiin tilauksiin kotimaiselta puolustusteollisuudelta. Lisäystä aiempaan, viime vuoden kolmannen lisätalousarvioon nähden on 527 miljoonaa jakautuen vuosille 2025—2027. On kuitenkin tärkeää, että samanaikaisesti seurataan huolellisesti puolustusteollisuuden kykyä vastata kysyntään.

Arvoisa puhemies! Puolustusrahoituksen osalta on selvää, että asiat liikkuvat nyt nopeasti. Toisaalta meidän omassa maassamme on tehtävä investointeja ja hankintoja Maavoimien puolelle, kun Merivoimat on saanut korvettinsa. Ilmavoimien F-35:t saapuvat pian. Suomalainen kenttäarmeija on parhaassa iskussa sitten toisen maailmansodan. Olemme varautuneet, koska olemme aina olleet riittävän realisteja. Monessa maassa reserviarmeija ajettiin alas — onneksi ei Suomessa. Viime kädessä suomalaisten paras turva on suomalainen reserviläinen ja asevelvollinen. Nykyisin olemme vahvasti sitoutuneet Natoon ja Euroopan unioniin, mutta liittokunnan yhteisestä puolustuksesta ja kollektiivisesta turvallisuudesta huolimatta meidän on aina ensisijaisesti lähdettävä siitä, että pidämme omasta puolustuksestamme huolta.

Arvoisa puhemies! Lopuksi aivan lyhyesti muista lisätalousarvioehdotuksen yksityiskohdista:

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2025 vp

Hallitus on aiemmin antanut eduskunnalle esityksen laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta siten, että ajokorttitarkastukset rajattaisiin pois hyvinvointialueiden järjestämisvastuun piiristä. Lakimuutos vähentää hyvinvointialueiden rahoitusta 2,4 miljoonalla eurolla vuonna 2025, mikä sisältyy tähän lisätalousarvioesitykseen.

Myös aiemmin päätetty Kela-korvausten laajentaminen ja hedelmöityshoitojen säilyttäminen korvausten piirissä sisältyvät lisätalousarvioesitykseen 16,3 miljoonan euron määrärahalisäyksenä.

Tuloarviota ehdotetaan kasvatettavaksi 324 miljoonalla eurolla, josta verotulojen osuus on 227 miljoonaa. Yhteisöveron tuottoa ehdotetaan alennettavaksi 134 miljoonaa euroa. Toisaalta ajoitusmuutoksen takia tupakkaveron tuottoa ehdotetaan korotettavaksi 361 miljoonaa. Tämä ajoitusmuutos aiheutuu suurimmaksi osaksi verovelvollisten normaalia pienemmästä ennakkoarastoinnista ennen 1.11.24 tehtyä tupakkaveron korotusta, minkä vuoksi verotuoton siirtymä vuodelta 2025 vuodelle 2024 jäikin aiemmin arvioitua pienemmäksi. Sekalaisten tulojen arviota ehdotetaan korotettavaksi 97 miljoonaa euroa. Lisäys aiheutuu Euroopan rauhanrahastosta saatavasta tulosta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Nyt tosiaan käytämme tämän ajan debattipuheenvuoroihin, ja ministeri saa sitten vielä tuossa lopuksi. 45 minuuttia on aikaa, ja kun täällä on muutama jonottanut, he saavat myös debattipuheenvuoron sitten. Aloitetaan, ja painotan valtiovarainvaliokuntaa. — Edustaja Lohi, valiokunnan puheenjohtaja.

14.08 **Markus Lohi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri Purra tuossa käytti esittelyssään aikaa erityisesti Ukrainan tukeen liittyvien valtuuksien korottamiseen, ja siinä haluan kyllä antaa hallitukselle tuen. Keskusta tukee näissä toimitissa. Meidän on oltava Ukrainan puolella, ja tämän pitää myös näkyä tuessa. Tämä on tärkeä asia. Tästä me kaikki olemme myös huolissamme.

Nostan tässä kuitenkin esille myös sen loppupuolella kertomanne viestin, että meidän yhteisöverotuloja ennustetaan nyt kertyvän tänä vuonna paljon vähemmän kuin mitä me vielä viime vuonna budjetoimme. Tämähän on huolestuttava uutinen. Sehän kertoo, että suomalaisilla yrityksillä menee huonommin kuin mitä me olemme ennustaneet. Me tarvitsemme tähän maahan ennen muuta talouskasvua. Meillä on nyt monenlaisia esityksiä pöydällä, ja toivotan hallitukselle rohkeutta puoliväliriiheen ottaa näitä esityksiä ja tehdä todellisia tekoja: tuplataan talouskasvu ja pelastetaan sitä kautta suomalaisten palvelut.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi varapuheenjohtaja Hyrkkö.

14.10 **Saara Hyrkkö vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maailmanpolitiikan mannerlaatat ovat todella nopeassa liikkeessä, ja on selvää, että Suomi seisoo Ukrainan tukena. Euroopalla on todellinen näytön paikka. Tarvitaan yhtenäisyyttä, mutta tarvitaan myös rohkeutta luoda jotakin uutta. Suomella voi olla tässä tärkeä rooli, ja se ei ole vain puolustuksen ulottuvuudessa. Yhdysvalloissa on käynnissä hyvin huolestuttava ja poikkeuksellinen kehitys, jossa tiedettä rajoitetaan, tutkimusrahoitusta jäädytetään. Moni maailman fiksuimmista ihmisistä, jotka siellä ovat rakentaneet elämäntyötään, näkee tulevaisuudennäkymiensä murenevan silmiensä edessä. Ajattelen, että Suomella voisi olla roo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2025 vp

li vapaan tieteen turvasatamana, joka kutsuu ja houkuttelee luokseen näitä ihmisiä, jotka nyt miettivät omia tulevaisuudennäkymiään. Siellä on tutkijoita, kokonaisia tutkimusryhmiä, jotka tällä hetkellä miettivät, mihin ikään kuin lähtisivät seuraavaksi suuntautumaan. Toivoisin, että hallitus olisi aktiivinen [Puhemies koputtaa] tässä asiassa ja avaisi ovia näille ihmisille asettua seuraavaksi Suomeen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen.

14.11 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Luonnollisesti nämä Ukrainan tukeen liittyvät valtuudet ja niiden lisääminen ovat erinomaisen hyvä asia ja tärkeä asia.

Mutta myös minä, puhemies, kiinnitän huomiota tähän veropuoleen. On huolestuttavaa, että yhteisöveron tuottoa alennetaan, sen arviota, ja on selvää, että meidän täytyy, kun kasvua haetaan, kiinnittää huomiota pienten yrittäjien asemaan. Ja ministeri, luulen kyllä niin, että esimerkiksi tämä arvonlisäveron alennettujen kantojen nosto tälle vuodelle ei yritysten tilannetta ollenkaan helpota.

Haluan myös ottaa esille kasvutoimena tuloveron. Nythän me olemme tulleet siihen tilanteeseen, että tämä hallitus verottaa tavallista suomalaista enemmän kuin kertaakaan kymmeneen vuoteen. SDP on esittänyt toisin. SDP on esittänyt, että pieni- ja keskituloisia verotettaisiin kevyemmin kuin mitä hallitus tekee. Ministeri Purra, otatteko koppia tästä SDP:n esityksestä?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen.

14.12 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Meillä taloudessa näkyy jo joitain merkkejä. Helsingin Sanomat kertoi, kuinka talous kasvaa jo, tilauksia tulee ja investointeja tehdään, vienti on kääntynyt kasvuun, korkojen laskun vaikutukset vahvistuvat tänä vuonna ja kuluttajien ostovoima kasvaa jo. Myönteisiä merkkejä on ilmassa. Kiitos siitä ministerille ja kaikille, jotka tämän eteen olette työtä tehneet. Uskon, että nämä työt alkavat vaikuttaa tulevaisuudessa yhä enempi.

Ukrainan tuki on tässä lisätalousarviossa iso, 660 miljoonaa kotimaiselle puolustusteollisuudelle. Meillä ovat Nammo, Patria, C.P.E. Production ja Sako isoja toimijoita, joilta voidaan näitä tilauksia tehdä. Onko teillä, valtiovarainministeri Purra, arviota siitä, minkälaisella aikataululla me saamme näitä tilauksia liikkeelle? Esimerkiksi Sako tekee tällä hetkellä 100—300 rynnäkkökivääriä joka päivä, mutta ne kaikki menevät Ruotsiin. Olisi hyvä saada niitä kotimaahan [Puhemies koputtaa] mutta myös Ukrainan auttamiseksi.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Joona.

14.13 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nämä panostukset turvallisuuteen ovat kyllä tämän lisätalousarvioesityksen parhainta antia, ja siitä aito kiitos hallitukselle. Mutta niin kuin tässäkin keskustelussa on tullut ilmi ja kun tuota lisätalousarvioesitystä lukee, niin ei voi olla välttymättä siltä johtopäätökseltä, että kyllähän meillä huutava pula todellisista ja vaikuttavista talouskasvua edistävästä toimenpiteistä Suomessa on. Näitähän nyt kissojen ja koirien kanssa on etsitty eri puolilla, ja hallituskin tämän asian

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2025 vp

päällä on jälleen muutaman päivän istunut, mutta nyt alkaa olla se aika, että vihdoinkin pitäisi saada jotain aikaiseksi.

Paninkin merkille eilen, että kun te kerroitte, valtiovarainministeri, että te perutte tämän Fazer-veron, niin teidän elinkeinoministerinne hehkutti tätä kasvutoimena. Onko todella niin, että hallituksen vaikuttavin kasvutoimenpide on ollut itse asiassa oman päätöksen peruminen? Voitaisiinko nyt kehysriihestä vihdoinkin saada myös oikeasti vaikuttavia kasvutoimenpiteitä?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Koskela, Minja.

14.14 Minja Koskela vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän lisätalousarvion yhteydessä nousee esiin kysymys kasvutoimista ja siitä, että kasvua ei tosiaan ole Suomessa viime vuosina näkynyt. Oli lupaava alku, että pääministeri Orpo kutsui oppositiopuolueet keskustelemaan kasvutoimista ennen kuin tämä Risto Murron kasvutoimipaperi julkaistiin, mutta valitettavasti tämä Murron työryhmän ensimmäinen ulostulo liittyi sitten perintöveron poistoon. Sehän ei ole kasvutoimi. Se on veroetu kaikkein hyväosaisimmille. — Joku siellä sanoi, että kyse oli asiantuntijoista. Ainoa tutkija, joka oli mukana tässä työryhmässä, jätti eriävän mielipiteen tähän paperiin. Siinä on asiantuntijanäkemyks.

Vasemmistoliitto esitti kasvutoimina kolmea kokonaisuutta. Yksi näistä oli vahva teollisuuspolitiikka, pääpaino vihreissä investoinneissa, toinen pienyrittäjyyden vahvistaminen ja kolmas koulutuspanokset. Toivomme, että nämä huomioidaan aidosti, kun kasvutoimia haetaan, ja jatkossa veroetuksia kaikkein rikkaimmille ei esitetä kasvutoimina.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vähämäki.

14.15 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, kunnioitettu puhemies! Edustaja Heinonen esitteli hyvin niitä kasvun ituja, mitä meillä on jo näkyvissä, ja teen myöskin itse kasvutoimenpide-ehdotuksen. Mutta ensiksi tähän lisäbudjettiin.

Tämähän on suht niukka ensimmäiseksi lisäbudjetiksi — niin sen kuuluu ollakin. Puolustusvoimien tilausvaltuuksien kasvattaminen on tämä keskeinen asia, ja se tuo lisämenoja vuodelle 28 ja siitä eteenpäin.

Mutta se, mikä tuo meille kasvun siemenen mahdollisuuden, on se, että EU:n velkasääntöjä aiotaan poikkeuslausekkeella muuttaa puolustusmenojen osalta. Tämä aukaisee Suomellekin mahdollisuuden satsata kaksikäyttöteknologioihin, mitä kautta saadaan kasvua sekä yksityiselle puolelle että sitten sinne puolustukseen. Nämä teknologiat ovat akkuteknologia, kevyet lennokit, autonomiset laitteet, bio- ja nanoteknologia, viestintäteknologiat, 6G, tutkasatelliitit, kvanttilaskenta, kvanttisalaus sekä huipputeholaskenta. Suomi on kaikessa näissä huippua, ja nämä ovat myöskin sekä puolustukseen että julkiselle puolelle hyviä teknologioita.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen.

14.17 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On hyvä, että näköala tulevaisuuteen on valoisampi kuin aikaisemmin, mutta kannattaa muistaa, kun juuri luin tuon Danske Bankin taloustiedotteen, arvion tulevasta tapahtumista, että kyllähän tosiasia on se, kaikki ne talouden todelliset isot luvut, mitä meillä on edessämme —

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2025 vp

viittaa maailmankauppaan, sotatilanteeseen, sen laatimaan epävarmuuteen ja sitten tähän suomalaisen energian hintaan. Onhan tämä aivan käsittämätöntä, että meillä alkaa olla sellainen tilanne tässä maassa, että mikään pieni yritys ei kannata. Yrityksiä kaatuu kuin heinää niittokoneen edessä, työttömiä tulee lisää, ja kaikki ne yritykset, jotka tähän asti ovat harkinneet investoivansa, ovat jättäneet investoimatta, kun kaikki on niin kallista niille yrityksille, jotka käyttävät energiaa. Vaikkapa maakunnastani tiedän muutamia yrityksiä, ja siellä ihan konkurssin partaalla eletään. Juttelin eilispäivänä yhden ison yrityksen johtajan kanssa, ja hän sanoi tämän saman viestin, että jos me emme näihin kotimaisiin energiamarkkinoihin ja tähän ilmastohumppaan rupea puuttumaan lähiaikoina, niin hyvät veljet, näitä täydennysbudjetteja joudumme, arvoisa ministeri ja arvoiset kollegat, tekemään kymmeniä, [Puhemies koputtaa] ja se on se kaikkein pahin tie, mitä minä voisin edustajana tälle maalle kuvitella. [Mauri Peltokangas: Voi kun edustaja Hoskosen puolue olisi ollut kahdeksan vuotta hallituksessa!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lindén.

14.18 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä tietenkin menopuolella tärkeintä ovat nämä puolustusmäärärahat ja tulopuolella on sitten tämä ajanjakson muutos tässä tupakan valmisteverossa, mutta täällä on myös erittäin tärkeä merkki senkaltaisesta terveyspolitiikan käänteestä, jota Suomessa ei ole koskaan aikaisemmin nähty. Hallitus on leikannut 150 miljoonaa euroa hyvinvointialueilta, 120 miljoonaa hoitotakuusta, 120 miljoonaa vanhustenhuollosta, 150 miljoonaa maksuista, 30 miljoonaa sairaaloista, 15 miljoonaa lastensuojelusta — ja 2,5 miljoonaa eli yhden kymmenestuhannesosan näillä ajokorttitarkastuksilla, mikä onkin mukana tässä lisätalousarviossa. Samaan aikaan se on siirtämässä 200 miljoonaa euroa lisää per vuosi sinne sairausvakuutuksen puolelle — 60 miljoonaa jo viime vuonna, tässä budjetissa on 16, mutta se koko vuoden arvio ensi vuodelle on 41, sitten on kaavailuissa 80. Eli tällaista käännettä meillä ei terveyspolitiikassa ole Suomessa koskaan tapahtunut julkisesta rahoituksesta [Puhemies koputtaa] yksityisen palvelun tukemiseen. [Ben Zyskowicz: On ne hedelmöityshoidot niin väärin!] — Ei ole! Ei ole väärin, Zyskowicz.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Zyskowicz.

14.19 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Presidentti Donald Trump korostaa haluavansa rauhaa Ukrainaan, ja sehän olisi erinomainen asia. Nimitäin kukaan, mikään kansakunta, ei tuota rauhaa halua enemmän kuin Ukrainan kansa. Mutta miksi presidentti Trump painostaa vain Ukrainaa ja hyvin hankalin keinoin, muun muassa on keskeyttänyt aseavun Ukrainaan? Mitä presidentti Trump on tehnyt Venäjän painostamiseksi, Venäjän, joka hyökkäyksellään aloitti tämän sodan, joka on siellä syyllistynyt hirvittäviin sotarikoksiin? Mitä hän on tehnyt Venäjän painostamiseksi? Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan ei yhtään mitään — päinvastoin, huhutaan muun muassa talouspakotteiden lieventämisestä. Miksi Trump on asettunut Venäjän puolelle? Emme sitä tiedä, mutta hän näyttää ihailevan Putinia. Ehkä hän haluaisi olla samanlainen yksinvaltiainen johtaja, joka panee poliittiset vastustajat vankilaan. [Eduskunnasta: Hyvä puheenvuoro!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Östman.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2025 vp

14.20 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yksi asia yhdistää meitä kaikkia puolueita tässä salissa, ja se on Ukrainan asia. Haluamme seistä ukrainalais-ten rinnalla ja ihan loppuun asti.

Mutta mitä tulee sitten tähän Suomen taloustilanteeseen, niin eikös meillä pitäisi siinäkin olla yhteiset tavoitteet, kun me tiedämme, että maa on ollut aika syvässä kuopassa jo 15 vuoden ajan ja hallitus yrittää vimmatusti etsiä ratkaisuja?

Valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja Lohi piti erittäin hyvän puheenvuoron. Hänkin mainitsi Ukrainan ja sen, että keskustapuolue [Eduskunnasta: Suomen Keskusta!] — Suomen Keskusta — on vahvasti Ukrainan puolella, mutta samalla edustaja Lohi kannusti hallitusta etsimään kasvuelementejä tähän talouteen, ja ihan hyvin puhuitte, koska sitä hallitus tekee. Me yritämme yhdessä löytää sellaiset elementit, millä me saataisiin talous kasvamaan nopeimmin, ja uskon, että oppositioltakin voisi tulla joitain hyviä vaihtoehtoja, mutta pitää aina muistaa se, että pitää olla balanssi siinä, [Puhemies koputtaa] mitä tällaiset eri rakennemuutokset maksavat.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne.

14.22 **Atte Harjanne vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhdyn myös tähän porukkaan, joka alleviivaa tätä, miten tärkeää tämä tuki Ukrainalle on, ja se luontevasti tässäkin näkyy. On tärkeää, että me panostamme siihen kansallisesti ja nimenomaan varustamme Ukrainaa. Se on se tapa, jolla se kestävä rauha voidaan koskaan saavuttaa. Alleviivaan kuitenkin myös sitä, että tässä tarvitaan eurooppalaisia ratkaisuita, Euroopan ryhdistäytymistä, puolustusteollisuuden mobilisointia ja selvää viestiä, että Ukrainaa tuetaan. Toivon, että Suomen hallitus on näissä pöydissä EU:n ja laajemman yhteisön osalta viemässä tätä viestiä ja avoin erilaisille ratkaisuille, joilla sitä rahoitusta ja sitä vipua saadaan.

Sitten muuhun asiaan. Tosiaan yhteisöveron alennus oli kurja uutinen, siis sen putoaminen siellä, ja kertoo tilanteesta, johonhan itse asiassa pääministeri on pyytänyt erilaisia ratkaisuja. Mutta siinä missä Östman totesi, että hallitus etsii vimmaisesti ratkaisuja, niin tähän mennessä se on näyttänyt ehkä enemmän siltä, että torjutaan opposition ehdotuksia ja tuodaan pöytään paljon asioita, joilla on fiskaalisesti huono vaikutus. Toivoisin, että siitä Murron raportista kaivetaan [Puhemies koputtaa] niitä hyviä, tutkitusti toimivia keinoja.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski.

14.23 **Pia Lohikoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen talouspolitiikka on täysin epäonnistunut, eikä tämä lisätalousarvio anna mitään valoa tunnelin päähän. Työttömyys on räjähtänyt käsiin, rakennusala on syvässä ahdingossa, ja viennin varaan nojaaminen on tässä maailmanpoliittisessa tilanteessa järjetöntä. [Sanna Antikaisen välihuuto] Lisätalousarvion johdanto sentään toteaa uhat, kuten Trumpin kauppasodat ja sen, että talous sakkaa. Hallitus itse kuihduttaa kotimaista kysyntää omalla leikkauspolitiikallaan, eikä sillä ole aavistustakaan, miten vauhdittaa kasvua. Paljon ladattiin odotuksia Murron kasvutyöryhmään, jonka keskeisin ehdotus on perintöveron poistaminen. Jos ignoretaan kaikki faktat, ettei perintöveron poisto tue talouskasvua vaan se lisää varallisuuseroja ja tekisi miljardin euron loven valtion kassaan, niin voisihan se siinä mielessä olla varmaan hyvä idea, että se jakaa tämän teidän hallituksenne talouspolitiikan linjan. Te

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2025 vp

rikastutatte itseänne ja kavereitanne samalla, kun Suomen talous kuihtuu. [Välihuutoja oikealta — Sanna Antikainen: Olipa sakeaa settiä jälleen kerran!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

14.24 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä puolustusvaltuuksien jatkaminen ja kasvattaminen on ihan oikea linja tässä lisäbudjetissa. Näitä työllisyys- ja muita puheenvuoroja varmaan pääsemme käyttämään, mutta kysyn tässä yhteydessä nyt näistä Kela-korvauksista, joita täällä erilaisiin hoitoihin nyt ollaan lisäämässä. Tätä rahoitusta on täällä 16 miljoonaa tämän budjetin kautta, ja puolet tulee sitten niistä myynneistä. Nyt rahoitetaan tätä Kela-korvausta sairausvakuutuksella, sairaanhoitokorvauksella. Sairaanhoitokorvaus nousi viime vuodesta 0,51:stä 1,06 prosenttiyksikköön, ja korotus tarkoittaa 550:tä miljoonaa euroa.

Minä kysyisin nyt sitä, kuinka... [Välihuuto oikealta] — Antakaa, kun minä kysyn. — Minä kysyn sitä, että kun 550 miljoonaa euroa on tämä korotus, niin paljonko siitä on sitä kanavointiratkaisua ja paljonko siitä on sitä Kela-korvauksiin käytettävää rahaa, [Puhemies koputtaa] jota nyt vielä ollaan tässä lisäämässä. Olisi hyvä tietää tämä. [Puhemies: Kiitoksia!] Rahoittameko me palkansaajat [Puhemies: Aika!] tämän Kela-korvauksen maksun kautta? [Ben Zyskowiec: On ne hedelmöityshoidot niin väärin!] — Ei ole.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Minuutti. — Edustaja Eestilä.

14.25 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On erittäin hyvä, että tässä salissa on sellaisia kysymyksiä, jotka yhdistävät hallituspuolueita ja oppositiopuolueita. Tämä tuki Ukrainalle varmaan on semmoinen, ja näillä näkymin näyttää siltä, että satsaukset puolustusvälineteollisuuteen ovat vasta alussa. Niitä tarvitaan Suomessa ja Euroopassa merkittäväällä tavalla lisää, ja totta kai, jostakinhan sitä rahaa täytyy sitten löytyä.

Arvoisa valtiovarainministeri! Käytän teollisuuspoliittisen puheenvuoron. Jos ja kun Suomessa ajetaan puolustusvälineteollisuutta ylös, niin eikö olisi poliittisesti järkevää kohdentaa sitä mahdollisimman paljon seutukaupunkeihin, koska seutukaupungit edelleen tämän päivän Suomessa ovat teollisuuden perusta ja siellä on metalliteollisuutta ja siellä on toki muutakin osaamista? Ja kun me tiedetään, että seutukaupunkien kehitys ei välttämättä ole viime vuosikymmeninä ollut parasta mahdollista, niin nyt olisi mahdollisuus antaa toivoa nimenomaan seutukaupungeille.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

14.27 **Miko Bergbom ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluan kiittää hallitusta tästä lisätalousarviosta, koska tässä lisätalousarviossa nimenomaan kohdennetaan rahoitusta kotimaiselle, suomalaiselle puolustusteollisuudelle, joka tuo Suomeen työpaikkoja, mikä myös sitten generoi valtiolle takaisin verotuloja, mutta pihvi on siinä, että samaan aikaan autetaan sitä, joka apua eniten tarvitsee tällä hetkellä Euroopassa, eli Ukrainaa. Eli tässä on kaksi voittajaa, sekä Suomi että Ukraina, ja tämä on järkevää toimintaa. Tällä tavalla saadaan myöskin ylösajettua suomalaista puolustusteollisuutta ja luotua sitä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2025 vp

kautta myöskin vientimarkkinoita tässä kamalassa ajassa suomalaiselle puolustusteollisuudelle. Eli aivan erinomainen asia, ja siitä haluan kiittää.

Mutta on pakko ihan nopeasti puuttua tähän vasemmistoliiton edustajan puheenvuoroon, jossa te hyvin kärkevästi otitte kantaa, että nyt hallitus kavereilleen suunnittelee joi-tain perintöveroalennuksia.

Ensinnäkin, se oli Risto Murron asiantuntijaryhmän esitys näistä perintöveron muutok-sista. Me ei olla hallituksessa tätä työryhmää pyöritetty.

Toisekseen, ette ehkä tienneet sitä, mutta perintövero on yksi vihatuimmista veroista suomalaisten keskuudessa.

Ja kolmanneksi, ihmettelen sitä, minkä takia [Puhemies koputtaa] teillä on niin kova hinku ryöstää suomalaisilta kaikki heidän omat, tienaamansa rahat. [Timo Heinonen: Vasemmistoliitossa rakastetaan veroja!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska.

14.28 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos halli-tukselle näistä turvallisuuteen ja puolustukseen lisättävistä rahoista. Tässä on kuitenkin nyt menossa niin kovat muutokset, mitä erityisesti Yhdysvallat aiheuttaa, että se vaatii sitä, että Euroopan pitää reagoida. Haluaisinkin valtiovarainministeriltä nyt tiedustella, miten halli-tus on varautunut näihin satoihin ja satoihin miljardeihin euroihin, mitä komission puheen-johtaja on esittänyt, että meidän pitäisi saada investointeja liikkeelle. Nythän tämä puolus-tusrahoitusinstrumentti, joka on nyt Eurooppa-neuvostossa käsittelyssä, on nopea, mutta eilen julkisuudessa von der Leyen puhui jo 800 miljardista eurosta, ja sehän vääjäämättä tarkoittaa sitä, että nämä rahat pitää jostakin lainata tai jonkun pitää ne rahat myöskin taata. Miten hallitus nyt suhtautuu näihin esityksiin ja mahdolliseen yhteisvelkaan?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia — Edustaja Reijonen.

14.29 **Minna Reijonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään käsittelem-me hallituksen tuomaa esitystä lisätalousarvioksi. Olemme hallitusohjelmassa sitoutuneet tukemaan Ukrainaa, ja siinä lupauksessa, totta kai, pysymme. Nyt kai se Ukraina eniten tarvitsee meidän tukeamme ja myös Euroopan tukea. Ukrainan tukeminen on todella tär-keää.

Kotimainen puolustus on pidettävä kunnossa, ja myös se on hirveän tärkeää, että tämä kotimainen teollisuus puolustuspuolella pysyisi täällä kotimaassa ja saataisiin sitä lisää. Turvallisuus on tietysti yksi asia ja tärkeä asia, mitä eduskunta voi kansalleen turvata. Tur-vallisuus, turvallisuus ja turvallisuus — ne ovat oikeasti ne tärkeimmät asiat.

Valtiovarainministeri nosti esille tässä myös näiden Maavoimien ja reserviläisten tar-peet, ja se on hieno asia, että ministeri tätä arvostaa kovasti.

Edustaja Vähämäki nosti äsken esille kanssa hienoja asioita, tosi hienoja asioita, mitä voidaan kyllä viedä varmasti eteenpäin.

Talous näyttää hyviä merkkejä kuitenkin. Vaikka tämmöisen kurjuuden keskellä ollaan, niin talous näyttää kuitenkin toipumisen merkkejä, ja se on iso asia. Talouden toipuminen on tosi iso asia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2025 vp

Ja kaiken lisäksi vielä [Puhemies koputtaa] tässä on hyvääkin, että sote-puolelle on tulossa lisää rahaa yli 16 miljoonaa euroa. Se on minusta erittäin tärkeä asia, että sinne tulee lisää rahaa. [Puhemies koputtaa] Nyt me korjaamme tätä sotea, ja kiitos siitä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Pauli.

14.30 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomi on sitoutunut Ukrainan tukemiseen, ja oman turvallisuutemme lisäksi puolustamme demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta koko Euroopassa yhdessä muiden samanmielisten maiden kanssa.

Tämä lisätalousarvio osoittaa päättävaisytyttämme tässä epävarmassa tilanteessa. Ennustettavuus turvallisuuspoliittisesta tilanteesta on viimeisen viikon aikana heikentynyt entisestään. Joissakin maissa Euroopassa, jotka ovat kauempana Venäjän rajasta, voidaan tuntea edelleen suurempaa turvallisuudentunnetta kuin esimerkiksi Baltian maissa, Puolassa tai Suomessa. Vuosien 2014—2022 jälkeen näissä maissa tuskin tämmöistä turvallisuuden illuusiota enää on ollut.

Ylipäättään sodan uhka on tunnettavissa iholla. Kylmä viima puhaltaa Siperiasta. Euroopan on noustava turvallisuudessa siihen rooliin, mikä sille kuuluu. Suomi kantaa vastuunsa, ja se näkyy myös tässä lisätalousarviossa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Jokelainen.

14.31 Jessi Jokelainen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun talous sakkaa ja työttömyysluvut paisuvat ja leipäjonot kasvavat, pitäisikö meitä tämän kaiken keskellä jotenkin lohduttaa se, että yksityisen Kela-korvauksia korotetaan myös hedelmöityshoitojen osalta? Se on valitettavan laiha lohtu, kun korvaus ei koske kaikkia yhdenvertaisesti. Sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen on selitellyt, ettei tällä aikataululla asiaa pysty toteuttamaan yhdenvertaisesti, kun taas arvokonservatiivit eivät ilmiselvästi halua lainkaan tukea sateenkaariperheiden lastensaantia. Me vasemmistossa olemme sitä mieltä, että asiat on parempi hoitaa hyvin kerralla eikä asettamalla ihmisiä eriarvoiseen asemaan. Ihmisten lapsitoiveiden toteutumista pitäisi tukea riippumatta siitä, ketä he rakastavat tai mitä sukupuolta heidän kumppaninsa ovat. Hallituksen oman linjauksen mukaan kaikki lapset ovat nykytilanteessamme toivottuja, mutta käytännön ratkaisut puhuvat valitettavasti aivan muuta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Savola.

14.32 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tuo tilausvaltuuden korottaminen, että voimme puolustusteollisuudelta tilata lisää tarvikkeita, on hyvä asia. Se, että voimme tukea Ukrainaa enemmän, on hyvä asia. Nämä hankinnat pitää nyt vain saada nopeasti käyntiin. Tilausajat ovat pitkiä, ja teollisuus tarvitsee sitä varmuutta. Eliikkä päätökset rahoista on tehty, ja nyt vain sitten toimeenpanoa — hyvä niin.

Kysyisin ministeriltä tästä Euroopan turvallisuuden vahvistamisesta, tästä von der Leyenin raportista: Sehän alkaa olla nyt mittaluokaltaan sitä, mitä tässä on toivottu ja haettu. 650 miljardia plus 150 miljardia puolustukseen seuraavan neljän vuoden aikana — nyt aletaan puhua niistä rahoista, mistä pitää. Tämä tuskin tulee riittämään, ja tarvitaan vielä enemmän. Kuinka, arvoisa ministeri, Suomi nyt vaikuttaa siihen, että kun näitä investoin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2025 vp

teja ruvetaan tekemään, nimenomaan tämä itäinen sivusta vahvistuu? Kuinka Suomi tulee saamaan sitä hyötyä tästä? Kyllähän me olemme etulinjan maana se, jossa pitää puolustusta vahvistaa, aivan kuten Baltian maat alaspäin ja Puola, ja tänne tarvitaan erityisesti vahvistusta. Kuinka Suomi toimii Euroopan unionissa niin, että nyt itäistä laitaa vahvistetaan?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Joona.

14.34 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olisin itsekkin nyt mennyt vielä tässä toisessa puheenvuorossa tähän meidän turvallisuuden vahvistamisen kokonaisuuteen ja nimenomaan tähän eurooppalaiseen viitekehykseen, niin kuin olemme kuulleet uusia esityksiä mittavista rahoitusratkaisuksista, joilla pyritään koko maanosan puolustusteollisuutta tukemaan, parantamaan meidän turvallisuuttamme, ja tämä on oikein hyvä. No, tietenkin varmaan Suomessa meillä aina tässä tilanteessa tulee se kysymys, että mitäs tämä kaikki maksetaan, ja siitähän myös komission puheenjohtaja on kertonut, millä tavalla tämä ruletti pyörisi. Sehän perustuu kuitenkin jäsenmaiden lainoitukseen, ja jokainen jäsenmaa sitten kyllä lainasta vastaa itse, mutta tästä kokonaisuudesta vastaamme yhteisellä takauksella. Ja kun tiedän, että keskustelu tästä yhteisvelasta on ollut Suomessa aina hivenen haastavaa ja emme ole perinteisesti siihen halunneet mennä, niin nyt olisin kysynyt valtiovarainministeriltä: Mikä on hallituksen kanta näihin uusiin rahoitusratkaisuihin? Onko Suomi valmis menemään eteenpäin tällä yhteisvastuun tiellä, [Puhemies koputtaa] kun olen ymmärtänyt, että aikaisemmin se on poissuljettu?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen.

14.35 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tosiaan tässä nyt pääasia tämän Ukrainan tukemisen lisäksi on se, että tämä lisätalousarvio auttaa vahvistamaan meidän kotimaista puolustusteollisuuttamme. Kiitän valtiovarainministeriä ja hallitusta tästä linjasta.

Kuten kaikki tiedämme, niin Ukrainalla on valtava tarve puolustusmateriaalille, kun Venäjä jatkaa tätä raakalaismaista hyökkäystään. Ja kuten sanoin, tärkeintä tässä on se, että tämä tilausvaltuuden kasvattaminen tukee meidän kotimaista puolustusteollisuuttamme, ja vahva ja kilpailukykyinen kotimainen puolustusteollisuus on ensiarvoisen tärkeää meidän turvallisuudellemme. Kun olen kuunnellut vasemmistoliiton puheita, niin kummastelen sitä, ettei vasemmistoliitto näytä kannattavan tätä. — Kiitos. [Mauri Peltokangas: Vasemmisto ei kannata mitään!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Päivärinta.

14.36 Susanne Päivärinta kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuulimme tässä hetki sitten, kun vasemmistoliiton edustaja Minja Koskela sanoi ja väitti, ettei Suomen talous ole kasvanut ”muutamaa” vuoteen. Tämä ei tietenkään ole mikään yllätys, vasemmistollahan menevät helposti nämä luvut sekaisin, [Välihuutoja] mutta olisi tietenkin rehellistä sanoa, että Suomen talous ei ole reaalisesti kasvanut 17 vuoteen. Ei se kasvanut teidänkään hallituskaudellanne, mutta nyt käänne on tapahtunut, iloitkaamme siitä. Se on todella tapahtunut.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2025 vp

Mitä tulee Ukrainaan, niin tässä kansainvälisten jännitteiden ja epävakaaan turbulenssin silmässä on todella ensiarvoisen tärkeää, että Suomi seisoo jyrkästi Ukrainan takana. Tämä lisätalousarvio osoittaa sen, että me vahvistamme tukeamme entisestään. Kotimaiselta puolustusteollisuudelta Ukrainan tueksi tehtävien tilausten kokonaisrahoitus nousee 660 miljoonaan euroon. Tämä auttaa Ukrainaa puolustautumaan raakalaismaista Venäjää vastaan, mutta se myös vahvistaa Suomen omaa puolustusteollisuutta ja meidän huoltovar-
muuttamme. Tämä osoittaa sen, että Suomi kantaa vastuunsa Euroopan turvallisuudesta. Nyt on ryhdistäydyttävä koko Euroopan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten otetaan vielä neljä vastauspuheenvuoroa, Viitanen, Hyrkkö, Heinonen ja Lohi, valtiovarain varapuheenjohtaja ja puheenjohtaja ovat mukana vielä näissä loppupuheenvuoroissa, ja sitten ministerille. — Viitanen.

14.37 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän se tietenkin surullista on, että se hallituksen työllisyysaldo on tällä hetkellä miinus 70 000, ja tämäkin kertoo, että pikaisesti me tarvitsemme työllisyyttä ja kasvua. Täällä aiemmin edustaja Östman kyseli opposition kasvutoimien perään. Hienoa, että hän halusi niitä kuulla. Yksi sellainen, minkä haluan heti tähän kärkeen mainita, on puheenjohtaja Antti Lindtmanin ideoima kasvurahasto startup-yrityksille. Ministeri Purra, voisitteko esimerkiksi tästä ottaa koppia? Myös nuo mainitsemani tuloverokevennykset pieni- ja keskituloisille ovat meidän listallamme, samoin kuin esimerkiksi pienten yritysten auttaminen siten, että arvonnäköverovelvollisuuden alarajaa nostettaisiin nykyisestä. Tässä vain muutama esimerkki, mitä me olemme SDP:ssä esittäneet. Todellakin toivon nyt, kun hallitus keskittyy näihin kasvutoimiin, että ne olisivat aidosti kasvua tukevia ja oikeudenmukaisia ja otettaisiin koppia, niin kuin Östman mainitsi, tosiaankin myös täältä opposition puolelta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten valiokunnan varapuheenjohtaja Hyrkkö.

14.38 **Saara Hyrkkö vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tästä kasvusta on käyty tätä värikästäkin keskustelua, niin on varmaan hyvä muistuttaa tietyistä tosiasioista. Talouden vahvistamisessa on nimittäin aika harvoin tarjolla sellaisia yksinkertaisia pikavoittoja yhtään millekään puolueelle. Koulutukseen panostaminen, koulutustason nostaminen ja osaavan työvoiman saatavuudesta huolehtiminen ovat ehkä tylsiä mutta sitäkin tärkeämpiä keinoja pärjätä tässä muuttuvassa maailmassa ja kansainvälisessä kilpailussa.

Noin muutoin, kun eletään tällaista uutta aikaa, ei taloutta kannata vahvistaa menneisyyden lääkkeillä vaan käyttää tämä tilaisuus samalla hyväksi myöskin uudistumiseen, tietysti ympäristön kannalta kestävästi ja oikeudenmukaisesti. Perintöveron poistolla ei tietysti ole mitään tekemistä oikeudenmukaisuuden eikä oikeastaan kasvunkaan kanssa, mutta luotan siihen, että valtiovarainministeri ymmärtää, että tällaisessa vakavassa taloustilanteessa meillä ei tällaisiin tehotomiin, laveisiin veroaleihin olekaan varaa. Sen sijaanhan kannattaisi suosia ja etsiä sellaisia täsmätoimia, joilla pystytään parantamaan meidän tuottavuutta, joka Suomessa laahaa, ja toisaalta ruokkimaan uusien elinkeinojen toimintaedellytyksiä, startupien, [Puhemies koputtaa] kasvuyritysten, toimintaedellytyksiä. Kysyisin valtio-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2025 vp

varainministeriltä, löytyisikö tästä sellaista yhteistä säveltä [Puhemies: Aika!] hallituksen ja oppositionkin väliltä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraavaksi edustaja Heinonen.

14.40 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin tuossa edellä kuvasin, puolueettomat asiantuntijat ovat todenneet, että meidän taloudessamme näkyy jo lukuisia hyviä signaaleja. Toivotaan, että ne vahvistuvat ja Murron työryhmän esitysten pohjalta saadaan niihin edelleen vauhtia.

Kun vihervasemmistosta on täällä väitetty, että soten rahoitus vähenisi, niin sehän ei pidä paikkaansa. Pääministeri Petteri Orpon hallitus lisää tänä vuonna 2,2 miljardia valtiovarainministeri Purran johdolla sote-menoja. [Pia Viitasen välihuuto] Eli soteen käytetään tänä vuonna enemmän rahaa kuin Marinin hallitus käytti kertaakaan yhtenäkin vuonna, enemmän, 2,2 miljardia.

Loppuun nämä hedelmöityshoidot. Hämmästelin sitä jo silloin, kun demarit keskustan tuella päättivät [Ben Zyskowicz: Ja vihreät!] poistaa hedelmöityshoitojen Kela-korvauksen, mutta tänään hämmästelen sitä vielä enempi, kun te haluatte vastustaa sitä, että tässä maassa edes joidenkin ihmisten pitkäaikaiset lapsitoiveet voisivat toteutua. [Puhemies koputtaa] Tämä on tärkeä askel siinä, ja toivotaan, että tätä työtä voidaan jatkaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja vielä valiokunnan puheenjohtaja Lohi, olkaa hyvä.

14.41 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on naljailtu hallituksen päätöstä luopua makeisten arvonlisäveron korotuksesta, mutta Fazerin tuotteiden suurena ystävänä, niin kuin ulospäinkin näkyy, minusta tämä on makea päätös, ehkä tässä ajassa viisaskin. Ja toivon muuten, että se Lahden investointi toteutuisi. Se olisi nytten todella tärkeä Suomelle.

Täällä on hehkutettu, että käänne on tapahtunut, mutta haluan muistuttaa, että kyllähän kaikkien ennusteiden mukaan Suomen julkisen velan käyrät edelleen osoittavat ylöspäin, ja meidän on yhdessä tehtävä nyt töitä, että me saadaan tämä julkinen talous ajettua terveelle uralle. Siinä Murron työryhmän paperissa on muitakin kuin se perintöveroesitys. Siellä itse asiassa on aika paljon semmoisia pienempiäkin esityksiä, jotka eivät maksa julkiselle taloudelle kovin paljoa ja jotka ovat nopeasti toteutettavissa, ja niihin kannattaa tarttua.

Jos ja kun nyt me emme pysty tekemään massiivisia veronalennuksia, niin haluaisin kertoa, että siellä keskustan yli 50 kasvutoimen listassa on muun muassa perintö- ja lahjaveron maksuaikaan liittyvä esitys — emme siis verotuotoista luopuisi — jolla ratkottaisiin monet sukupolvenvaihdosongelmatkin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ja sitten ministerille, viisi minuuttia enintään.

14.42 Valtiovarainministeri Riikka Purra: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia eduskunnalle tästä keskustelusta.

No, ensinnä, kuten täällä moni on kertonut, tässä meidän suhdanteessa ja talouden kuvassa kyllä näkyy monia valonpilkahduksia niin vientiyritysten tilauskannoissa, ihan siinä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2025 vp

talouskasvussa kuin tietenkin inflaation hidastumisessa ja korkojen alaspäin menossa — toivottavasti huomenna saamme muuten uuden korkopäätöksen — luottamusindikaattoreissa monelta sektorilta, kyllähän nämä oikeaan suuntaan menevät. Mutta samaan aikaan epävarmuudet ovat erittäin suuria. Niitä lisää tällä hetkellä geopolitiikka, turvallisuus, mahdollinen kauppasodan uhka ja niin edelleen, ja nämä sitten vaikuttavat tietenkin, mikäli aktualisoituvat.

Noin yleisesti suhdanteen osalta olemme menossa oikeaan suuntaan, mutta kun puhutaan kasvusta, josta täällä monet edustajat puheenvuoroja käyttävät, niin se ei riitä, että me pääsemme tästä heikosta suhdanteesta, vaan me haluamme tosiaan aikaansaada tähän maahan aitoa talouskasvua, jota 17 vuoteen ei käytännössä ole ollut.

Talouskasvu on vastaavasti parasta vastamyrkkyä niille alijäämille ja velalle, joiden kanssa joudumme aikamoisen tovin vielä tässä julkisessa taloudessa taistelemaan ja jotka eivät tule ratkaistuksi tällä vaalikaudella, mutta toivottavasti työtä jatketaan.

Hallitus on tosiaan kaksi päivää ollut seminaarissa käsittelemässä Risto Murron ryhmän raporttia. Emme ole käyneet varsinaisia poliittisia neuvotteluita mutta hyvin avoimesti käsitelleet näitä erilaisia esityksiä, joita tästä kokonaisuudesta yli 40 löytyy. Siellä tosiaan on startupien toimintaedellytyksiin muitakin esityksiä kuin pelkästään verotuksellisia. Toisaalta tki-vähennysten kasvattaminen, erilaiset muut elementit — näitä kaikkia me varmasti tulemme käsittelemään.

Mitä tulee ryhmän aikaansaannoksiin tai asiantuntijuuteen kohdistuvaan kritiikkiin täältä vasemmalta, niin katsoin taas tuossa, että mistäs nämä henkilöt tulivatkaan, ja tällaisista yhtiöistä kuin esimerkiksi Cargotec ja EQT, Kovanen Capital, Maki Ventures, Fortum. Kyllä sanoisin, että nämäkin henkilöt ovat niitä asiantuntijoita, lainkaan väheksymättä akateemisen osallistujan Mika Malirannan panosta, ja kyllä tätä nimenomaan asiantuntijaryhmänä voidaan pitää.

En muista, että varsinaisesta talouskasvusta tässä salissa myös täältä vasemmalta on ehkä koskaan niin paljon puhuttu kuin tällä hetkellä, ja se on tietenkin hyvä. Samaan aikaan tietynlainen lähdekriittisyys on tarpeen. Todellakaan kaikki toimet, joiden eteen liitetään sana kasvu, eivät ole kasvutoimia, ja tämä on ehdottomasti hyvä muistaa myös tässä keskustelussa.

Vielä, rouva puhemies, kiitän erityisesti edustajia puolustukseen, puolustusteollisuuden tukemiseen ja Ukrainaan liittyvästä keskustelusta, josta tässä salissa ei hirvittävän suuria riitasointuja onneksi olla löytämässä. Toisaalta myös tämä puolustusteollisuus on ehdottomasti kasvuala hyvässä ja pahassa, kuten alkupuheenvuorossanikin kuvasin. Ja tämä puolustusteollisuuden vahvistaminenhan on myös tässä Murron ryhmässä nimenomaan yksi pilari.

Lyhyesti näihin EU:sta esitettyihin toimiin. Todella, huomenna Eurooppa-neuvostossa käsitellään ensisijaisesti paitsi tätä Ukrainan tukea, joka on täysin välttämätöntä saada, myös näitä Euroopan puolustuksen nostamiseksi tehtäviä toimia. Mitään varsinaista suoraan ehdotusta ja yksityiskohtiahan meillä ei vielä ole, mutta von der Leyenin kirjeen pohjalta tulisi 150 miljardin instrumentti, joka ei siis lisäisi yhteisvastuiden määrää vaan joka voimassa olevan budjetin ja omien varojen päätöksen, joka on tehty silloin vuonna 21, alle kuuluu. Tällainen summa ei varmasti tule riittämään. Toisaalta finanssipoliittisten sääntöjen tietynlainen löysäminen, jota myös ehdotetaan, lähtee siitä, että valtiot itse omissa talousarvioissaan kykenevät tekemään puolustuspanostuksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2025 vp

Suomen hallitus kannoissaan suhtautuu erilaisiin mahdollisuuksiin avoimesti. Meille tietenkin oleellista on se, että etulinjan maana me olemme siellä hyötyjien puolella. On päivänselvää, että itäinen osa Eurooppaa — ne, jotka Venäjän rajan tuntumassa ovat — tulee näistä kaikista toimista hyötymään. Se on täysin välttämätöntä.

Tämä lisätalousarvio — arvoisa puhemies, lopetan juuri — ei vahvista ainoastaan puolustusta ja suomalaista puolustusteollisuutta, vaan tämä vahvistaa myös julkista taloutta. Nimittäin, korostan vielä, tämä lisätalousarvio vähentää nettolainanottoa 211 miljoonaa euroa. Ja sellainenkin kuriositeetti, että tämä on meidän lisätalousarvio ennen vaaleja. Vertasin edellisen hallituksen ennen vaaleja tehtyä lisätalousarviota, jossa miinusta oli kaksi miljardia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 14.48.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 19.08.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytettyä asiakohdan 2 käsittelyä. — Keskustelu jatkuu. Edustaja Lindén poissa. — Edustaja Hänninen.

19.08 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Näyttää, että politiikka on kestävyyslaji, kun paikalla on lisäksi naisia — kiitos teille. [Perussuomalaisten ryhmästä: Vou! Jes!]

Vastuullinen taloudenpito on turvallisuuden, terveyden ja tulevaisuuden perusta. Käsittelyssä oleva hallituksen ensimmäinen lisätalousarvio tälle vuodelle on laadittu vastuullisuuden periaatteita kunnioittaen. Suomen velkataakkaa ei voida kasvattaa kestävämmällä tavalla, vaan taloutta on sopeutettava niin, että varmistamme elinvoimaisen ja turvallisen yhteiskunnan myös tuleville sukupolville. Tahdonkin korostaa, että tässä lisätalousarviossa esitetyt toimet ovat vastuullisia. Menoja ei lisätä edes tuloarvion kasvun verran, mikä vähentää riippuvuuttamme valtionvelasta.

Arvoisa rouva puhemies! Lisätalousarvion keskeisimmät muutokset liittyvät puolustukseen, sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä julkisen talouden tasapainottamiseen. Puolustusmateriaalihankintoihin liittyviä tilausvaltuuksia kasvatetaan, jotta voimme tukea Ukrainaa entistä paremmin kotimaisella puolustusteollisuudella. Tämä on selkeä osoitus Suomen vahvasta sitoutumisesta Ukrainan tukemiseen ja oman puolustusteollisuutemme kehittämiseen. Tahtomme on varmistaa, että Suomen oma puolustuskyky säilyy korkealla tasolla muuttuvassa turvallisuustilanteessa.

Arvoisa rouva puhemies! On meidän tehtävämme myös huolehtia, että hoitoon pääsee. Lisätalousarviossa hallitus esittää Kela-korvauksiin parannuksia. Hallitus varautuu laajentamaan korvauksia muun muassa hedelmöityshoitojen, mielenterveyspalveluiden ja hammashoitojen osalta. Fysioterapia tulee Kela-korvauksen piiriin tietyissä tilanteissa, jopa ilman lääkärin lähetettä, ja naistentautien sekä synnytysten erikoislääkärikäynneistä maksettavaa korvausta korotetaan, jotta yhä useampi nainen saisi tarvitsemansa hoidon ajoissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2025 vp

[Perussuomalaisten ryhmästä: Oikein!] Tulevana viikonloppuna vietetään kansainvälistä naistenpäivää. Se muistuttaa meitä tasa-arvon merkityksestä. Siksi on erityisen tärkeää, että panostamme naisten terveyteen ja hyvinvointiin. Tämä uudistus on askel oikeaan suuntaan.

Kannatan hallituksen lisätalousarvioesitystä. — Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Reijonen poissa, edustaja Nurminen poissa. — Edustaja Strandman.

19.12 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Myönteisiä merkkejä talouskasvusta on nyt paljon. Hallituksen toimet alkavat tuottaa tulosta, ja tästä haluan kiittää erityisesti valtiovarainministeri Purraa.

Ukrainan tukeminen on edelleen tärkeää niin Suomen kuin Euroopankin vuoksi. Talousarviosta puolustusmateriaalihankintoihin liittyvää tilausvaltuutta korotetaan, jotta Ukrainan tarpeisiin voidaan toteuttaa 660 miljoonan euron tuki. Ukrainaa on tuettu aikaisemmin pääosin lähettämällä vanhaa kalustoa ja korvaamalla sitä uudella, mutta tällä tilausvaltuudella tuotteita tilataan suoraan kotimaisilta yrityksiltä.

Nyt siis tuetaan Ukrainaa tavalla, joka vahvistaa merkittävästi kotimaista puolustusteollisuutta. Tämä vahvistaa siten myös kotimaista työllisyyttä. Lähtökohtana materiaalihankinnoille ovat Ukrainan kriittiset tarpeet, tuotteen soveltuvuus luovutettavaksi sekä yritysten tuotanto- ja toimituskyky. Tuotteet tullaan luovuttamaan Ukrainalle osana tulevia materiaaliapupaketteja.

On vastuullista aina kertoa myös, mistä näitä rahoja otetaan. Tämän valtuuden käytöstä aiheutuvista menoista 97 miljoonaa katetaan Euroopan rauhanrahastosta saatavilla tuloilla. Loput maksetaan Puolustusvoimille jo myönnettyjen määrärahojen puitteissa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viitanen poissa, edustaja Jukkola poissa, edustaja Bergbom poissa. — Edustaja Seppänen.

19.13 Sara Seppänen ps: Arvoisa rouva puhemies! Tähän pitkään pimeään, yli 17 vuoden Suomen talouden kitukasvuun olisi tarvetta saada pikaisesti lääkettä. Onneksi valoa kajastaa jo hieman horisontissa. Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 1,6 prosenttia tulevana vuotena. Se ei ole todellakaan paljon, mutta se on kuitenkin pientä kasvua. On tärkeää, että saisimme kotimaisen kulutuksen ja investoinnit kasvuun. Kotimainen kulutus nimittäin auttaa erityisesti pienten yritysten tilannetta ja työllisyyden kasvua. Kauppalehti uutisoi aivan hiljattain, että kansantalouden tilastot ja konepajojen tilauskirjat sen jo paljastavat. Eli talouskasvu orastaa Suomessa. Olennaisin havainto on kuitenkin se, että Suomi ei ole ollut teknisesti taantumassa enää vuoteen.

Haluan kiittää ministeri Purraa siitä, että hän on valtiovarainministerinä oikeasti vuosiin ollut sellainen ministeri, joka pitää kiinni tavoitteista ja velkaantumisen taittamisesta. Häntä edeltäneet ovat aika lailla murentuneet jokainen yksitellen sen taakan alle. Risto Murron työryhmän kasvutoimet julkaistiin — oliko se nyt eilen vai toissa päivänä — ja toivotaan, että sieltä nyt saisimme lisää eväitä sitten puoliväliriiheen ja kasvua Suomen talouteen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Autto poissa, edustaja Hoskonen poissa.
— Edustaja Rintamäki.

19.15 Anne Rintamäki ps: Arvoisa rouva puhemies! Vuoden 2025 lisätalousarvio sisältää valonpilkahduksia synkkiin taloudellisiin aikoihin. Bkt:n arvioidaan kasvavan 1,6 prosenttia tänä vuonna, ja korkojen lasku ja inflaation hidastaminen tukevat kulutusta ja investointeja — suunta on aivan oikea.

Tietysti on todettava, että tuuliset ajat maailmalla aiheuttavat edelleen epävarmuuksia emmekä tiedä, mitä kaikkea on vielä edessä. Lisätalousarviossa näkyy vahvasti varautuminen Ukrainan tukemiseen siitä huolimatta, mitä Amerikassa tai muualla maailmassa tällä hetkellä tapahtuu. Onkin aivan oikein, että Eurooppa ja me sen mukana otamme itse suuremman vastuun itsemme puolustamisesta. Suomessa on oltu kaukaa viisaita maanpuolustuksen suhteen, toisin kuin monessa muussa Euroopan maassa, ja tämä viisaus kantaa vieläkin. Ukrainaa on aiemmin tuettu pääosin lähettämällä vanhaa kalustoa ja korvaamalla sitä uudella, mutta talousarviossa mainitulla tilausvaltuudella tuotteita tilataan suoraan kotimaisilta yrityksiltä. Tämä siis vahvistaa myös omaa puolustusteollisuutta ja tuo työtä Suomeen.

Kiitos, valtiovarainministeri Purra, asian esittelystä ja vaativasta työstä maamme talouden saralla. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.